

Nyhed

Dokumenter om myndighedernes COVID-19-bekæmpelse hørte ikke under miljøoplysningsloven

7. oktober 2022

Aktindsigt i visse dokumenter om myndighedernes håndtering af coronaepidemien skulle ikke vurderes efter miljøoplysningsloven, men efter offentlighedsloven. Det konkluderer ombudsmanden i en ny udtalelse.

En journalist søgte hos Sundhedsministeriet om aktindsigt i dokumenter, der lå til grund for et afsnit i den rapport om "Håndteringen af covid-19 i foråret 2020", som en udredningsgruppe nedsat af Folketingets Udvalg for Forretningsordenen udgav sidste år. Afsnittet omhandlede regeringens orientering af Folketingets sundhedsordførere, og der stod bl.a.:

"Af en e-mailkorrespondance den 15. marts 2020 mellem departementerne i Sundheds- og Ældreministeriet og Justitsministeriet fremgår det, at man i Justitsministeriet er blevet opmærksom på '... at ordførerne ikke blev orienteret specifikt om SSTs 'høringssvar' under lovbehandlingen.' En afdelingschef i Sundheds- og Ældreministeriet skriver ligefrem i en orientering den 15. marts 2020 af en række ledende medarbejdere i departementet i Sundheds- og Ældreministeriet, at Justitsministeriet er '... halvt i panik over SSTs manglende opbakning til regeringens udmeldinger.'"

Journalisten bad om aktindsigt i alle dokumenter, der lå til grund for afsnittet. Han mente, at aktindsigtsanmodningen skulle behandles efter miljøoplysningsloven ud fra blandt andet en argumentation om, at COVID-19 smitter gennem luften og dermed er en virus, der påvirker luftmiljøet i en sådan grad, at informationer om dens bekæmpelse hører under miljøoplysningsloven. Efter miljøoplysningsloven skal aktindsigt vurderes efter den tidligere offentlighedslov fra 1985 og ikke den gældende offentlighedslov. Det betyder bl.a., at hverken ministerbetjeningsreglen i offentlighedslovens § 24 eller den såkaldte folketingspolitikerregel i lovens § 27 finder anvendelse.

Sundhedsministeriet imødekom kun delvist anmodningen. Afslaget blev truffet efter offentlighedsloven, da ministeriet ikke mente, at miljøoplysningsloven fandt anvendelse. Ministeriet henviste til sundhedsfaglige redegørelser, hvorefter COVID-19 primært smitter via dråbe- og kontaktsmitte og typisk inden for en afstand af 1-2 meter. Endvidere afslog ministeriet forskellige dokumenter med henvisning til ministerbetjeningsreglen og folketingspolitikkerreglen.

Ombudsmanden kunne ikke kritisere, at Sundhedsministeriet havde afvist at træffe afgørelse efter miljøoplysningsloven. Baggrunden herfor var, at ombudsmanden ikke har en fagkundskab, der gør ham i stand til at tilsidesætte de sundhedsfaglige vurderinger i forhold til, hvordan COVID-19 smitter, og hvor meget det påvirker luftmiljøet. Ombudsmanden mente heller ikke, at de omhandlede dokumenter på andet grundlag var omfattet af miljøoplysningsloven.

”Der er en naturlig interesse i at få mest mulig indsigt i myndighedernes håndtering af coronakrisen, og det er dermed vigtigt at få afklaret, om miljøoplysningsloven finder anvendelse. I den foreliggende sag kan jeg ikke kritisere Sundhedsministeriets vurdering af, at det ikke var tilfældet i forhold til de omhandlede dokumenter. Jeg kan dog ikke afvise, at smittebekæmpende tiltag kan være omfattet af miljøoplysningsloven, hvis deres effekt indebærer en miljøpåvirkning”, siger Folketingets Ombudsmand, Niels Fenger.

Søgte aktindsigt i interne mails

Sagen rejste også et spørgsmål om aktindsigt i en mailkorrespondance mellem medarbejdere i Sundhedsministeriet. Korrespondancen var blevet udleveret til den udredningsgruppe, der skrev rapporten om håndteringen af COVID-19 (den såkaldte Grønnegård-rapport).

Sundhedsministeriet havde afvist aktindsigt, da ministeriet mente, at korrespondancen fortsat var intern, selv om den var udleveret til udredningsgruppen. Ombudsmanden var enig i, at mailen ikke havde mistet sin interne karakter, da den var afgivet til udredningsgruppen til ”forskningsmæssig brug eller af andre lignende grunde”.

Ombudsmanden henstillede dog, at Sundhedsministeriet genoptager sagen og overvejer, om der er grundlag for at give indsigt i bl.a. nogle faktuelle oplysninger i den interne mailkorrespondance.

[Læs udtalelsen](#)

Yderligere oplysninger:

Folketingets Ombudsmand, Niels Fenger, tlf. 42 47 50 91

Områdechef Kirsten Talevski, tlf. 33 13 25 12

FAKTA

Reglerne om aktindsigt i miljøoplysninger findes i miljøoplysningsloven (lovbekendtgørelse nr. 980 af 16. august 2017), der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF. Dette direktiv inkorporerer Århus-konventionens regler om aktindsigt i miljøoplysninger og aktiv formidling af miljøoplysninger i EU-retten.

Ved miljøoplysninger forstås efter miljøoplysningslovens § 3 alle oplysninger, som vedrører bl.a. tilstanden i miljøelementer, som f.eks. luft, og foranstaltninger, herunder administrative foranstaltninger såsom politikker, lovgivning og aktiviteter, der påvirker eller kan påvirke de enkelte miljøelementer, samt menneskers sundhedstilstand, i det omfang den påvirkes af de enkelte miljøelementers tilstand.

Hvis en aktindsigtssag skal vurderes efter miljøoplysningsloven, betyder det, at aktindsigt skal vurderes efter den tidligere offentlighedslov fra 1985 og ikke den gældende offentlighedslov. Det betyder f.eks., at ministerbetjeningsreglen i offentlighedslovens § 24 ikke finder anvendelse. Læs også artiklen i ombudsmandens beretning for 2019 [Er "miljøoplysninger" et trylleord?](#) og [Overblik #22 "Hvad er miljøoplysninger"](#) i Myndighedsguiden på ombudsmandens hjemmeside.

Offentlighedslovens § 23 om interne dokumenter har følgende ordlyd:

”§ 23. Retten til aktindsigt omfatter ikke interne dokumenter. Som interne dokumenter anses

1) dokumenter, der ikke er afgivet til udenforstående.

(...)

Stk. 2. Dokumenter omfattet af stk. 1, der afgives til udenforstående, mister deres interne karakter, medmindre afgivelsen sker af retlige grunde, til forskningsmæssig brug eller af andre lignende grunde.”